

תהלים (17)

שאלתי אותו: למה אתה לא מתגבר על זה? הוא אמר איני יכול! אמרתי לו: אספר לך סיפור: פעם מישהו נסע במכונית, ודרס ילד. המשיך בנסיעה הלאה, ודרס עוד ילד. אמרו לו: משוגע, מה אתה עושה? מה אני יכול לעשות, התנצל האיש, המשקפיים שלי נשברו ואני לא רואה טוב. מה פירוש, חזרו ואמרו לו, אם אינך מסוגל לשלוט על עצמך, אל תנהג, באיזו רשות אתה ממשיך?... אמרתי לו: דע לך, שאיסור שבת חמור יותר מרציחה, כי על חילול שבת ישנו חיוב סקילה. שמע האיש את הסיפור, ותגובתו היתה: כן, אבל הרי סוכ"ס זהו רק איסור דרבנן. אמרתי לו שוב: דע לך עוד דבר, שהמזלזל באיסורי דרבנן, גרוע יותר ממי שמזלזל באיסורי תורה. צריכים לעקור את העבירות מהחיים, זהו דבר חשוב מאוד. רק אחרי כן ניתן להמשיך ולעלות *נפש שמשון "תהלים" מאת הרב פינקוס זצ"ל*

אנחנו לא רשעים

תִּאבֵּד דְבָרֵי כָזָב אִישׁ דְּמִים וּמְרָמָה יִתְעַב ה'. וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶד אָבֹא בֵיתְךָ אֲשַׁתְּתֶנָּה אֵל הַיָּכֹל קִדְשְׁךָ בְּיַרְאֲתֶךָ (ה. ז. ח)

הפסוק מדבר כאן על אבשלום ואחיתופל, ועליהם אומר דוד: "תִּאבֵּד דְבָרֵי כָזָב אִישׁ דְּמִים וּמְרָמָה יִתְעַב ה'". אבל, ממשיך דוד המע"ה ואומר: "וְאֲנִי", ואע"פ שגם אני איש דמים, בכל זאת "בְּרַב חֶסֶד אָבֹא בֵיתְךָ וכו'". כלומר, רשעים אלו, אינם מחפשים לחזור בתשובה, ולהתקרב אל הקב"ה, ולכן הקב"ה יאבדם. אבל אני, אע"פ שאינני יכול להעיד על עצמי שאני צדיק, אך "אָבֹא בֵיתְךָ", אני מחפש את קירבת ה'! גם אני לא "טלית שכולה תכלת", אינני הצדיק הכי גדול, וכל הפסוקים שאמרתי עליהם יכולים להאמר גם עלי, אבל אני שונה מהם.

ישנה שיטה בלימוד המוסר, ללמוד את דברי חז"ל ולהרגיש בהם תביעה כלפי עצמו, אבל עם כל זאת אדם צריך לדעת להבחין ולהבדיל בינו לבין הרשעים. דוד המלך אומר כך: ואני, גם אני איש דמים ומרמה. בדרך כלל רגילים אנו לחשוב שדוד המלך אמר: הם אנשי דמים ומרמה, ואני לא איש דמים ומרמה. אבל הוא אינו אומר כך, אלא: הם הרשעים וגם אני רשע. ההבדל בינינו הוא, שהם רשעים מסוג כזה שהקב"ה מתעב, ואילו אני רשע כזה שהקב"ה אוהב.

מה הבדל ביני לבינם? "וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶד אָבֹא בֵיתְךָ", יש לי שאיפות, אינני רוצה להיות מה שאני, כואב לי שאני

אֲמַרִי הָאֲזִינָה ה' בֵּינָה הִגִּינִי הַקְּשִׁיבָה לְקוֹל שׁוֹעֵי מִלְּפִי וְאֵלֶיךָ אֶתְפָּלֵל (ה, ב, ג)

יש להקשות, למה צריך אדם להתפלל ולבקש צרכיו, הלא ה' יודע מחשבות בני אדם, ואם כן ממה נפשך: אם הוא ראוי לכך, גם בלא תפילה יתנהו ה', ואם אינו ראוי, במה תועיל תפילתו? יש לומר: שעל ידי עצם התפילה, שמקבל עליו אחדותו יתברך ומהללו ומשבחו ומכיר גדולתו יתברך וגם שהוא משגיח בתחנונים, מכוח אלו זוכה שתתקבל תפילתו. ולפי זה מבואר מה שאומרים בסוף התפילה: "יהיו לרצון אמרי פי", ואף ש"והגיון ליבי לפניך", ואם כן אינך צריך את תפילתי, שהרי יודע אתה מה שבליבי ומה רצוני על כך השיב "ה' צורי וגואלי", ומכח זה אני זוכה שתמלא בקשתי. ואף זו כוונת דוד המלך בפסוק שלפנינו: "אֲמַרִי הָאֲזִינָה ה'", ואף ש"בֵּינָה הִגִּינִי", ואינני צריך לאומרה, אך בכל זאת אני מבקש: "הַקְּשִׁיבָה לְקוֹל שׁוֹעֵי מִלְּפִי וְאֵלֶיךָ אֶתְפָּלֵל", דהיינו: לפי שעל ידי שׁוֹעֵי ותפילתי אני מכיר שאתה מִלְּפִי וְאֵלֶיךָ.

ספר "כמוצא שלל רב תהלים" בשם בעל שו"ת "יהודה יעלה"

הזהירות מלהיות רשע

פִּי לֹא אֶל-חֶפְזֵי רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְרֶךְ רָע. לֹא יִתְיַצְבוּ הוֹלְלִים לְגַדְדֵי עֵינַיִךָ שְׁנֵאתָ כָּל פְּעֻלֵי אָוֶן (ה. ה, ו)

"פִּי לֹא אֶל-חֶפְזֵי רָשָׁע אֶתָּה", הקב"ה לא אוהב רשעים. אחרי הכל, צריכים להבחין ולדעת שישנו דבר הנקרא "רשע", ואדם צריך לעשות את עיקר ההשתדלות שלא להיות ח"ו בגדר רשע. לכל אדם ישנן כל מיני 'פינות' בחיים, דברים שהוא נכשל בהם. למשל: הוא שוכח לברך ברכת "אשר יצר". אדם כזה עלול להמשיך עם הנהגה כזו הרבה זמן. אך עליו לדעת כי זהו דבר הנוגד את השו"ע, ויש לעוקרו בלי שום דיחוי. אדם צריך להיות צדיק. הפינות הללו, הם החורים שמשם יוצאים כל המים, כל היראת שמים של היהודי...ב"ה אנו לומדים תורה, מברכים ברכות, אבל דבר ראשון צריך להיות יהודי, יהודי שלם. אם אינך יהודי שלם, עליך נאמר "פִּי לֹא אֶל-חֶפְזֵי רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְרֶךְ רָע". יהודי צריך לשמור שו"ע, לא להיות ח"ו רשע.

להרבה מאתנו יש חורים בשו"ע, דברים שהתרגלנו אליהם. דוגמא נפלאה לזה: כסיסת ציפורניים בשבת. זוהי עבירה, חילול שבת כפשוטו, ויש לעוקרה באופן מייד. פעם ראיתי מישהו כוסס ציפורניים בשבת. אמרתי לו: מה אתה עושה? והוא ענה לי: אוי שכחתי.

כך. ולא עוד, אלא "אֲשַׁתְּחֶנָּה אֶל הַיָּכֵל קִדְשָׁךְ בְּיָרְאָתְךָ", אני מרגיש בחסד שאתה עושה עמדי אע"פ שאני כך.

אדם צריך להבחין היכן הוא אוחז בעולם. דוד המלך מדבר כאן על הרשעים בתוך עם ישראל, ומיד מוסיף ואומר "ומה אתי? הרי אצלך בבית, השי"ת, אין רשעים, א"כ למה אתה רוצה אותי? ואני ברוב חסדך אבוא ביתך, גם אם המעשים שלי דומים למעשיהם, אבל קיים שוני עצום ביני לבינם. חשוב מאוד לאדם לדעת זאת. לשון התנא על כך: "אל תהי רשע בפני עצמך" (אבות פ"ב מי"ג). אדם שאינו יודע היכן הוא אוחז בעולם, זהו דבר רע מאוד.

עלינו לדעת שאמנם נכון, אנחנו נכשלים בהרבה דברים. לדוגמא: ישנה איגרת של ר' זונדל מסלנט, ושם הוא כותב דבר נורא: כל רגע ורגע שאדם מבטל תורה, הרי הוא ככופר בכל התורה כולה ואין לו חלק לעוה"ב! כך הוא כותב על רגע אחר רגע של ביטול תורה. ואם כל זאת עלינו לדעת שעם כל הביטול תורה שלנו, אנחנו צדיקים, לא רשעים, כי השאיפה שלנו היא אחרת. נפש שמשון "תהלים" מאת הרב פינקוס זצ"ל בשם היעביץ

הקב"ה שומע גם 'קול בכי', ללא בכי ממש
פי שִׁמַע ה' קוֹל בְּכִי (ו, ט)

מה 'קול בכי'? מדוע לא כתב בפשטות "כי שמע ה' בכי"? כתב ה"מטה אפרים": נוהגין לבכות ולהוריד דמעות בתפילת ראש השנה ויום הכיפורים אף כשחל בשבת, ומי שאין בכיה נופלת עליו בימים האלה, הוא הוראה שאין נשמתו הגונה ושלומה... והוסיף הגאון רבי שבתאי הורביץ (בן השל"ה הקדוש): מ"מ, אף מי שאינו בוכה, טוב לעשות קול בכי כאילו הוא בוכה, וכתוב "כי שמע ה' קול בכי", אע"פ שלא בכה ממש, והכל לפי מה שהוא אדם, וכל לבבות דורשי ה', ובלבד שיכוון ליבו לשמים. וכבר הקדימו אביו השל"ה הקדוש: אמרו רבותינו ז"ל (ברכות לב): כל השערים ננעלו חוץ משערי דמעה. על כן יעורר אדם עצמו ויראה שתפילתו תהיה בדמעה, ובוידויו והזכרת עונותיו, ובקשת הסליחה והמחילה, פשיטא ופשיטא שיהיה בבכי ותחנונים, אף לפעמים אינו בוכה ממש, יהיה קול דברים שמדבר בתפילתו, יהיה בקול נמוך ומשבר כאילו בוכה, לא אמר "בכי", רק "קול בכי", כלומר: שעושה קול כאילו היה בוכה. ויאמר הכל בקול תחנונים, כקול עני ואביון המתחנן.

ספר "כמוצא שלל רב תהלים"

הלכה:

הליכת לבית החיים בחודש ניסן

כתב הרמ"א (סימן תכט ס"ב): אין אומרים צידוק הדין כל חודש ניסן. בפסקי תשובות (אות ד) כתב: מנהג כמה מקומות שאין הולכים לבית הקברות כל חודש ניסן, כי

ניסן כולו קדוש, וגם שמא יבואו לומר צידוק הדין, ואם חל יום היא"צ בחודש זה מקדימים ההליכה לערב ר"ח, שגם בער"ח הזמן מתאים לבקר קברי אבות כי אז הנפש במקומה. ויש שכתבו שרק בשבת ויום טוב וחיה"מ אין הולכין לקברות, משום שאין תועלת, כי הנפש לא נמצאת בימים אלו על הקבר, אבל בחודש ניסן הולכים לבית הקברות, וכו' נוהגין רבים לילך לביה"ק ליא"צ וככלות השבעה ושלושים אפילו בחודש ניסן, אבל אם עלולים להרבות בבכי נכון לדחות ההליכה לביה"ק לער"ח או לט"ו חודש אייר.

פסקי תשובות חלק ה'

פתגם: אל תסמוך על ניסים, הם לא קורים כל יום

ספר "שמחלה"

חקירה:

הבדלה בתפילה

משום הזכרת מעין המאורע, מדין נוסח התפילה, או דין הבדלה שמקיימה בתפילה וחוזר ומקיימה על הכוס, כדין קידוש (אבן האזל תפילה י"ד, ברכת אברהם פסחים קה: ד"ה המבדיל)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור:

מלאה הארץ חמס

רב אחד קרא על בני עדתו את הפסוק: "כי מלאה הארץ חמס". עד כדי כך? תמהו השומעים. וענה הרב והסביר: ההדיוטות הללו אין להם בביתם ספרי הלכה ודרוש, מוסר ומידות. ולא תמצאו בארון הספרים שלהם אלא חומש, מחזור, וסידור, והיינו חמס.

ספר "חור וחלק" חלק ד' (דף נו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, צדוק בן מרים, ויקטור חי בן יקוטה, שמחה ג'וזת בת אליז, יוסף בן אסתר. זרע של קיימא לדינה בת זהרה אנריאת, מרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת: גיינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

